

**STATSVETENSKAPLIGA
INSTITUTIONEN**

CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER

DEN IRLÄNDSKA ABORTDEBATTEN

Abortfrågans gestaltning i debattartiklar inför Irlands folkomröstning om abort den 25 maj 2018

Sofia Jarnelid

Uppsats/Examensarbete:	15hp
Program och/eller kurs:	Europaprogrammet / Kandidatuppsats i Europakunskap EU1540
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2018
Handledare:	Josefin Persdotter
Examinator:	
Rapport nr:	

Abstract

In a Europe where women's access to abortion is all the more restricted Ireland displayed a different development when they in a referendum 25 May 2018 voted to legalize abortion. Ireland has one of Europe's most restrictive legislation on abortion but is now moving towards a more liberal legislation. This essay aims to analyze how abortion has been framed in the Irish debate before the referendum. Using framing theory and theory on stigma the essay analyzes how writers in opinion articles in two of Irelands biggest newspapers, the Irish Times and Irish Independent, has positioned abortion, women and fetuses. Through framing analysis and an essay scheme based on previous research the essay shows that both pro-life and pro-choice writers tend to frame abortion as the community's responsibility to either support pregnant women's choice to end their pregnancy or protect the fetuses from being denied the right to life. Pro-life maintains stigmatizing of abortion by humanizing the fetus and strengthening the female ideal of motherhood, naming the eight amendment as fetuses sole protection. Pro-choice writers proclaim women's right to decide herself and name the eight amendment as a threat to women, denying them necessary care.

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: Europaprogrammet / Kandidatuppsats i Europakunskap EU1540
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Ht/2018
Handledare: Josefin Persdotter
Examinator:
Rapport nr:
Antal ord: 12 928 ord
Nyckelord: Irland, Abortdebatt, Media, Debattartiklar, Abort, Stigma, Gestaltning, Gestaltninganalys, Ramverk, Polarisering

---

Förord

Denna uppsats tillägnas alla de som kämpar för kvinnors rättigheter. För att kvinnor skall ha samma möjligheter som män i livet. För att en graviditet inte ska behöva bli ett hinder för deras drömmar. Därför är det viktigt för mig att belysa de faktorer som gjort att irländska kvinnor går mot att själva få besluta över sina egna kroppar. Även om kvinnor på flera håll i världen förlorar sina rättigheter är det viktigt att se de ljuspunkter där kvinnor ges möjligheten att själva bestämma över sina liv.

"No woman should be told she can't make decisions about her own body. When women's rights are under attack, we fight back." —*Kamala Harris* (Harris, 2017)

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	6
1.2 Syfte & Frågeställningar.....	7
2 Bakgrund	8
2.1 Ett allt mer restriktivt Europa	8
2.2 Den irländska synen på abort.....	8
2.3 Kampanjande inför folkomröstningen.....	9
3 Teori & tidigare forskning.....	12
3.1 Gestaltningsteori	12
3.2 Stigmatisering av abort.....	13
3.3 Abortfrågans roll i media.....	15
3.3.1 Media som en neutral part och som en plattform.....	15
3.3.2 Medias gestaltning av abortfrågan	16
4 Metod och material.....	19
4.1 Gestaltungsanalys	19
4.1.1 Ramverk	19
4.2 Material.....	20
4.2.1 Val av dagstidningar och artiklar	20
4.2.2 Val av tidsintervall	21
4.2.3 Val av sökord och relevanta artiklar	22
4.3 Diskussion kring metod, material och forskarens roll	22
5 Resultat & Analys	25
5.1 Ramverkens roll i gestaltningen av abortfrågan	25
5.2 Gestaltning av orsaker, konsekvenser och problem kring abortfrågan.....	28
5.3 Gestaltningen av lösningen på abortfrågan.....	31
5.4 Gestaltningen av gravida kvinnor och foster	33
6 Slutsatser och avslutande diskussion.....	36
6.1 Studiens begränsningar & förslag på vidare forskning.....	37
Referenslista	39

Tabellförteckning

Tabell 1. Artikelurval	22
Tabell 2. Ramverk - Abortförespråkare	25
Tabell 3. Ramverk - Abortmotståndare	27

1 Inledning

Den 25 maj 2018 var Europas blickar riktade mot Irland. Irland, med en lång historia av abortförbud, lät nu medborgarna i en folkomröstning avgöra framtiden för gravida kvinnor och ofödda barn. Under hashtaggen *#HometoVote* visade emigrerade irländare hur de reste från världens alla hörn för att lägga sin röst (Bulman, 2018). Resultaten visade på en seger för abortförespråkare när majoriteten av befolkningen valt att lägga sin röst för att tillåta regeringen att skriva om lagen. Resultatet var en stor vinst för abortförespråkare i Europa eftersom flera länder ses gå i en motsatt riktning. Irland gav nu företräde för kvinnans rätt att själv besluta om sin kropp och graviditet framför fostrets rätt till liv.

Irlands steg mot en förändrad abortlagstiftning var med det högsta valdeltagandet (64%) i en folkomröstning sedan 1992, där 66,4% röstade för och 33,6% emot ett tillåtande av abort i Irland (Bohan, 2018). Legaliseringen innebär att det åttonde tillägget (artikel 40.3.3 i den irländska konstitutionen), vilket garanterar fostrets rätt till liv, ersätts med en ny lag som ger gravida kvinnor möjligheten att avbryta en graviditet. Den 20 december 2018 skrevs den nya lagen Health (Regulation of Termination of Pregnancy) Act 2018 in av Irlands president, vilken trädde i kraft 1 januari 2019. Lagen tillåter gravida kvinnor att göra abort utan restriktioner fram tills tolfte graviditetsveckan. Abort kan även tillåtas senare om det föreligger hot mot den gravida kvinnans liv eller hälsa, eller om ett tillstånd visar sig hos fostret som med största sannolikhet kommer leda till fostrets död vid förlossningen eller inom 28 dagar efter (Citizens information, 2019). Ja-sidans majoritetsvinst i folkomröstningen indikerade en stor förändring i opinionen i Irland, där abortfrågan varit starkt kopplad till den irländska katolska nationaliteten (Kozłowska, Béland, & Lecours, 2016, s. 840). Att abortlagstiftningen varit viktig i Irland syntes exempelvis när medborgarna röstade ner Lissabonfördraget 2008, till viss del på grund av rädslan för att EU skulle kunna påverka Irlands abortlagstiftning. När Lissabonfördraget sedan röstades igenom 2009 var ett av tilläggen att fördraget inte skulle inskränka på den irländska abortlagstiftningen och fostrets rätt till liv (European Court of Human Rights, 2010, s. 28; Institute of International and European Affairs (Dublin), 2009, s. 5; Quinlan, 2012, s. 140–142).

Trots att abort är ett omdiskuterat ämne i Europa finns det idag stora luckor i forskningen kring abort, speciellt med fokus på europeiska länder. Att abortmotståndet ses växa i Europa, samtidigt som Irland går mot en liberalare abortlagstiftning, gör Irlands abortdebatt till ett viktigt fall att studera för att öka förståelsen kring synen på abort. Eftersom Irland haft en stark

tradition med abortmotstånd är en fallstudie på den irländska abortdebatten intressant för att studera skiftet i Irlands attityd till abort.

1.2 Syfte & Frågeställningar

Syftet är att analysera hur abortfrågan gestaltats i irländsk dagspress inför folkomröstningen 2018 med förhoppningen att bidra till en ökad kunskapen om hur abortfrågan kan gestaltas på olika sätt beroende på vad skribenten vill förmedla. Eftersom forskning visat på att hur media väljer att gestalta en fråga kan ha en stor påverkan på individers attityder (Strömbäck, 2009, s. 126) anses ämnet viktigt att studera för att skapa en större förståelse för varför Irland bryter den europeiska trenden med ökat abortmotstånd. Till grund för studien ligger frågeställningen: *På vilket sätt har skribenter gestaltat abortfrågan i irländsk dagspress inför Irlands folkomröstning om abortlagstiftningen 2018?*

För att undersöka frågeställningen bryts denna ner i forskningsfrågor (se vidare sektion 4.1):

1. Hur gestaltas orsaker, konsekvenser och problem i relation till abort i debattartiklarna?
2. Hur gestaltas lösningen på abortfrågan i debattartiklarna?
3. Hur gestaltas och benämns gravida kvinnor och foster i debattartiklarna?

2 Bakgrund

2.1 Ett allt mer restriktivt Europa

Majoriteten av Europas länder har idag en lagstiftning där abort tillåts i stor utsträckning. I Österrike, Belgien, Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Tyskland, Ungern, Island, Lettland, Litauen, Luxemburg, Portugal, Nederländerna, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Spanien, Sverige, Schweiz och Turkiet är abort tillåtet fram tills mellan 10–22 graviditetsveckan utan restriktioner. Både Finland och Storbritannien (med undantag för Nordirland) tillåter abort till och med vecka 12 men kräver två läkares godkännande (abort kan godkännas till och med vecka 24 i specifika fall). En mer restriktiv abortlagstiftning finns på Cypern och i Polen, där Cypern kräver att kvinnans hälsa på något sätt är i fara för att abort skall tillåtas. Polen tillåter abort till och med vecka 12 om graviditeten är resultatet av incest eller våldtäkt, fostret har skador som inte går att behandla, eller graviditeten innebär stora risker för kvinnan (Bardon, u.å.).

Dock ses abortmotståndet växa i Europa på många håll. I Ungern, Italien, Ryssland, Kroatien och Makedonien sker förändringar som försvårar kvinnornas möjlighet till abort. Även om abort i dessa länder är tillåtet enligt lag gör faktorer och lagändringar, exempelvis läkares samvetsfrihet, att möjligheten till abort begränsas. Malta, San Marino, Vatikanstaten, Andorra och Liechtenstein har idag lagstiftningar som förbjuder abort och i Polen, Nordirland och Irland finns Europas nu mest restriktiva abortlagstiftningar, där det i Polen lagts fram lagförslag för att helt kriminalisera abort och Nordirland tillåter endast abort om graviditeten innebär en stor risk för kvinnans liv och hälsa. I Irland kan en kvinna som genomför abort dömas till 14 år i fängelse och abort tillåts endast om graviditeten hotar kvinnans liv (Svensson, 2017).

2.2 Den irländska synen på abort

Abort har varit olagligt i Irland sedan 1861. 1983 lades det åttonde tillägget (artikel 40.3.3) till i den irländska konstitutionen, vilket likställer rätten till liv för fostret med den gravida kvinnans (Bacik, 2013, s. 381; Murray, 2016, s. 670). Artikeln lyder:

“The State acknowledges the right to life of the unborn and, with due regard to the equal right to life of the mother, guarantees in its laws to respect, and, as far as practicable, by its laws to defend and vindicate that right.” (Bacik, 2013, s. 381)

En annan viktig förändring var tillägget av The Protection of Life During Pregnancy Act 2013, vilket tillåter abort om graviditeten anses innebära en stor risk för kvinnans liv och hälsa, som gjordes efter domen i den Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter i fallet A, B och C vs. Irland (Murray, 2016, s. 668). Tillägget har inte inneburit en stor ökning av aborter i Irland, 2015 var det bara 15 kvinnor som fick göra abort med hänsyn till The Protection of Life During Pregnancy Act (Department of Health, 2018, s. 3).

Irlands abortförbudet har inte hindrat irländska kvinnor från att göra abort. Efter Englands legalisering av abort 1939 började irländska kvinnor resa till England för att genomföra aborter. Antalet uppskattades 2011 vara cirka 4000 kvinnor (ett genomsnitt på 11 kvinnor om dagen). Denna abortresa kallas ”den irländska lösningen” (Bacik, 2013, s. 382; Dahlqvist, 2012, s. 164). Resan är ett dyrt alternativ eftersom en abort i England kan kosta uppemot 16 000 kr. Utöver detta kommer kostnad för resa, eventuellt uppehälle i England och andra kostnader (Dahlqvist, 2012, s. 201; Marie Stopes UK, u.å.). Ett annat alternativ för irländska kvinnor är att beställa tabletter på nätet. Aborttablettorna gör det möjligt för kvinnorna att stanna hemma för aborten och inte behöva resa (Sheldon, 2018, s. 827–830). Gemensamt för båda alternativen är att kvinnor kan genomgå en abort utan omgivningens vetskap, och därför blir påståenden om att irländska kvinnor inte gör abort missvisande. ”Almost certainly, everyone in Ireland also knows a woman who has had an abortion; however, they are far less likely to be aware that this is the case.” (Sheldon, 2018, s. 843). Båda dessa möjligheter är reglerade i lagen genom 13 och 14 tilläggen, vilka innebär att gravida kvinnor har rätt till att resa utomlands för abort och rätt till att söka information om abort. Staten kan därigenom inte hindra kvinnor från att resa till andra länder för att avbryta sin graviditet eller stoppa organisationer och företag från att sprida information om hur gravida kvinnor kan tillgå abort (Burrell & Griffiths, 2017; Field, 2018, s. 611).

2.3 Kampanjande inför folkomröstningen

I folkomröstningen skulle irländare rösta ja eller nej till formuleringen “Provision may be made by law for the regulation of termination of pregnancy.” (Citizens information, 2018). Ett *Ja*

innebar att staten skulle ges mandat att ändra i abortlagstiftningen och därmed ersätta det åttonde tillägget med ett tillåtande av abort, medans ett *Nej* innebar ett stärkande av den rådande abortlagstiftningen och bevarande av det åttonde tillägget.

Inför folkomröstningen var abortförespråkares främsta kampanj för Ja *Together for Yes*, en kampanj som lanserades 22 mars 2018 där tre organisationer, *Abortions Rights campaign*, *Coalition to Repeal the Eight Amendment* och the *National Women's Council of Ireland* gått samman för att arbeta för ett avskaffande av det åttonde tillägget i folkomröstningen. Kampanjen byggde på fakta och hade orden *care*, *compassion* och *change* som sina tre nyckelord. Ett viktigt område för kampanjen var att uppmärksamma den skada som det åttonde tillägget orsakat. De ansåg det viktigt att prata om abort med människor även om det kunde upplevas obekvämt (McGee, 2018). *Together for Yes* utpekar det åttonde tillägget som skadligt för gravida kvinnor och folkomröstningen som en möjlighet att stötta dessa kvinnor:

“This referendum is a critical opportunity for all of us to create a compassionate, supportive environment for anyone who need abortions in Ireland. Sometimes a private matter needs public support. For years, thousands of people in towns and villages across the country have been calling for the 8th Amendment to be removed, to end the pain and distress of women shut out by their own country. We are now Together For Yes.”
 (“Who We Are”, u.å.)

Abortmotståndarna, som kampanjade för ett *Nej*, bestod främst av de två organisationerna *Love Both* (vilken kommer sig ur *the Pro-Life Campaign*) och *Save the 8th*. Dessa grupperingar arbetade mer självständigt jämfört med de tre organisationerna bakom *Together for Yes*. Kampanjandet bestod till stor del av att upplysa om de extrema karaktärerna i den föreslagna förändringen, som att abort skulle tillåtas till och med sjätte månaden på vaga grunder (McGee, 2018). För förespråkarna för *nej* i folkomröstningen var fostrets rätt till liv en viktig faktor:

“LoveBoth promotes the protection of mother and baby in pregnancy and highlights the very many people alive today because of Ireland's 8th Amendment. We are very much a grassroots campaign and comprise of many individuals and organisations who are now actively campaigning for the restoration of full legal protection to unborn babies in Ireland.” (“Mother and baby – Ireland's 8th Amendment”, u.å.)

Abortmotståndarna var först med att få ut sitt meddelande genom affischer. Däremot växte *Together for Yes* snabbt efter att de utlyst en crowdfunding för att samla in pengar till material.

Insamlingen resulterade i en summa tio gånger större än målsättningen. Abortmotståndarna, som menat att media agerade mer för abort, drabbades av ett stort bakslag när Facebook stoppade all annonsering med utländsk finansiering. Även Google stoppade alla annonser som kunde kopplas till folkomröstningen (McGee, 2018). Nej-sidan hade valt att lägga stort fokus på annonsering online för att sprida sitt budskap, vilket gjorde dem lamslagna av Facebooks och Googles agerande (Field, 2018, s. 621).

3 Teori & tidigare forskning

Studien bygger på två teoretiska utgångspunkter, gestaltning och stigmatisering. Dessa båda teorier är ett redskap för att studera hur ett ämne, som abort, lyfts olika beroende på författarens åsikter och hur ett ämne kan gestaltas på olika sätt beroende på vilka perspektiv som används, samt hur språkbruket blir ett sätt att påverka opinionen. Tidigare forskning visar att abortfrågan kan gestaltas på olika sätt samt att hur frågan gestaltas har stor påverkan på vad som förmedlas och huruvida abortstigmat stärks eller inte.

3.1 Gestaltningsteori

Entman (2007) definierar gestaltning som “the process of culling a few elements of perceived reality and assembling a narrative that highlights connections among them to promote a particular interpretation” (Entman, 2007, s. 164). Gestaltningsteori (*eng. framing theory*) kommer ursprungligen från Erving Goffman och anses av Strömbäck (2009) vara den viktigaste teorin för att förstå mediernas makt. Teorin analyserar inte enbart mediernas makt utan även hur medias gestaltning av verkligheten kan påverka läsarnas uppfattning. Gestaltningsteori kan användas för att studera hur medier, beroende på hur de väljer att gestalta verkligheten, återskapar och ger spridning för olika maktcentras och ideologiers sätt att se på omgivningen. Val av ord, perspektiv, källor, betoningar och fakta formar gestaltningen och ger uttryck för en, medveten eller omedveten, organisering av information. Olika gestaltningar väcker olika associationer, vilket påverkar slutsatsen som dras av läsaren. Däremot är det inte sagt att gestaltningar alltid är ett medvetet försök att påverka utan kan ses ge uttryck för det som av samhället uppfattas som självklart, som exempelvis normer och myter (Strömbäck, 2009, s. 118–122, 124). När vissa perspektiv samlas för att skapa ett narrativ formas en ram, där ramen används för att belysa vissa aspekter av ett ämne och på så vis gynna ett visst sätt att se på ämnet. Ramarna innefattar främst fyra aspekter: 1) definiering av problemet, 2) analys av orsaken till problemet, 3) moraliskt dömande och 4) hur problemet ska åtgärdas (Entman, 2007, s. 164). Gestaltningen blir de ramar som används, där ramarna sätter gränser och styr hur och vad som sägs. Genom att välja ett av perspektiven ges ämnet en viss ram och kan på så vis användas för att skapa opinion för ett visst sätt att tänka om ämnet (Chong & Druckman, 2007, s. 104, 108, 114).

Som Strömbäck (2009) lyfter är gestaltning en viktig aspekt för att förstå mediers möjlighet att påverka läsare då, enligt Strömbäck, ”Medierna (re)konstruerar och gestaltar verkligheten” (Strömbäck, 2009, s. 120). Strömbäck menar att medier speglar verkligheten, vilket ger legitimitet till mediers beskrivningsmakt, men val av hur verkligheten speglas görs och påverkar den gestaltning som ges av verkligheten. Media kan inte visa hela verkligheten utan väljer ut vissa delar. Detta gäller inte bara medier eftersom varje gång något berättas görs val om vilka aspekter som lyfts, vilket innebär att berättelsen ges en viss gestaltning (Strömbäck, 2009, s. 119–121). De konsekvenser som uppstår som en effekt av gestaltning benämner Chong och Druckman (2007) som inramningseffekter. Dessa effekter uppstår när opinionen förändras på grund av hur ett ämne eller en händelse beskrivs genom ett nytt perspektiv och på så vis placeras inom en ny ram (Chong & Druckman, 2007, s. 637).

Gestaltningar är inte statiska utan växer fram i processer mellan grupper eller människor. Även om gestaltning kan användas som strategiska instrument för att övertyga kan de ge uttryck för något som ses som en självklarhet (Strömbäck, 2009, s. 124), vilket komplicerar avgörandet av om den gestaltning som ges av abort i media är uttryck för gestaltningar av abortfrågan som ett strategiskt sätt att övertyga väljare om hur de bör rösta i folkomröstningen (medvetet), eller om det mer ger uttryck för något som anses självklart (omedvetet). Sutton och Borland (2013) menar att gestaltningen av budskap och åsikter har en stor betydelse för abortaktivister. För att förstå ramarna som används är det viktigt att se till kontexten, då det främst bygger sina påståenden på kultur och historia. Diskursen blir på så vis avgörande för vad som ses som rimligt och vad som ses som extremt eller radikalt. Argumenten kan, trots liknande kontext, variera. Enligt Sutton och Borland gestaltar irländska abortförespråkare abortfrågan som något som berör familjen och som ett behov för Irlands kvinnor. I Irland skapas dessa ramar till stor del i relation till den nationella identiteten (Sutton & Borland, 2013, s. 197–198).

3.2 Stigmatisering av abort

Stigmatisering definieras av Erving Goffman (2011) som ”den situation som drabbar en individ som av någon anledning inte är i stånd att vinna fullt socialt erkännande” (Goffman, 2011, s. 5). Stigmatisering är att utpeka, eller etikettera, någon eller några för att de inte passar in i gemenskapen där stigma är något som bryter mot det som anses vara det *normala* och därav särskiljs de stigmatiserade ifrån de normala (Goffman, 2011, s. 12). Abort kan i den irländska kontexten sägas vara kopplat till stigmatisering där kvinnor som valt att göra abort etiketteras

som avvikande och omoraliska. Etiketten är kopplad till samhällets åsikter om abort, främst de kvinnor som väljer abort, och blir på så vis en etikett som kan medföra att kvinnor förlorar i status i den samhälleliga hierarkin. Kumar (2013) definierar stigmatisering av abort som “a negative attribute ascribed to women who seek to terminate a pregnancy that marks them, internally or externally, as inferior to ideals of womanhood” (Kumar, 2013, s. 329). Idealbilden av kvinnan kan då sägas vara att den kvinnliga sexualiteten enbart är till för förökning och att kvinnor först ses som ”riktiga kvinnor” när de fött barn. Att kvinnor väljer att inte skaffa barn passar inte in i idealbilden eftersom kvinnan menas leva för moderskapet (Kumar, 2013, s. 329). Även om det finns få studier på hur stigmatisering av abort skiljer sig mellan olika samhällen är stigma kring abort något som varierar mellan olika samhällen och kulturer. Kumar, Hessini och Mitchell (2009) menar att stigmatisering är en faktor som försvårar för kvinnor att göra abort. Även när abort är lagligt kan risken för stigmatisering leda till att kvinnor upplever att abort inte är ett möjligt alternativ. Stigmatiseringen kan innebära att personer som genomgått abort efteråt känner skam och skuld och därför döljer aborten (Kumar, Hessini, & Mitchell, 2009, s. 627). Som Kumar m.fl. (2009) lyfter är det därför viktigt att förstå kontexten i vilket normerna och stigmat skapas. Där abort anses vara fel stigmatiseras kvinnor genom att de benämns med negativ associerade etiketter så som ”hjärtlösa” och ”mördare” och abort ses då som omoraliskt (Kumar m.fl., 2009, s. 629–630).

Evans och O'Brien (2015) beskriver fyra teman som används för att göra abort till något avvikande och på så vis stigmatisera abort: 1) mänskliggörande av fostret, 2) moderskapet som en stereotypisk traditionell roll för kvinnor, 3) skapandet av en ny kategori där kvinnor som väljer abort ses som bortskämda, och 4) fokuseringen på hur språket kring abortingrepp skapar en normativ bild av en acceptabel abort. De visar i en analys av australienska artiklar hur ord som ”bebis” och ”barn” användes för att göra fostret mänskligt för läsarna och på så vis stärka budskapet från pro-life sidan. Förmänskligande av fostret stärker bilden av abort som barnamord och inte en klinisk term, vilket även stärks genom att kvinnor som gör abort beskrivs som ”våldsamma” och ”mördande” och begår våldsamma brott mot de ofödda barnen. Bilden blir på så vis att abort är mord, där de som väljer att genomgå aborter stigmatiseras som mördare. Evans och O'Brien menar att media kopplar kvinnligheten med moderskapet, främst genom användningen av ordet ”mamma” istället för ”kvinna”. Abort ses därför som ett avvikande ifrån kvinnans roll som moder. Det finns även exempel på hur kvinnor som väljer abort beskrivs som ”bortskämda” och ”skadade” vilket ytterligare gör dem avvikande från den kvinnliga normen. Språkbruket blir ett sätt att stigmatisera kvinnor som gjort abort, exempelvis

där en kvinna benämns som ”skadad” efter en abort (Evans & O’Brien, 2015, s. 758–761). Språkbruket media använder sig av i rapportering kring abort blir därför viktigt för hur abortfrågan uppfattas. Ordvalet kan leda till ytterligare en stigmatisering av kvinnor som väljer abort eftersom de anses bryta mot den stereotypa bilden av kvinnan. Att kvinnor etiketteras som på något sätt skadade efter aborten stärker stigmatiseringen. Även ord som används för att beskriva fostret får en stor inverkan på stigmatiseringen av de kvinnor som väljer att göra abort. Medias språkbruk i rapporteringen kring abortfrågan får på så vis en stor påverkan på hur kvinnor som väljer abort stigmatiseras, samt hur abortfrågan uppfattas.

3.3 Abortfrågans roll i media

Både gestaltning och stigmatisering är faktorer som blir synlig i abortfrågans roll i media. Nedan diskuteras tidigare studier som undersökt media i form av tidningar och dagspress.

3.3.1 Media som en neutral part och som en plattform

Conti och Cahill (2017) menar att det för amerikanska journalister är svårt att bibehålla neutraliteten gällande att skriva om abort i media. I jakten på att undvika en partiskhet blir det svårt att redogöra för fakta i abortfrågan eftersom det ofta ses som att den vinklas i riktning mot någon av de båda sidorna (Conti & Cahill, 2017, s. 427). I intervjuer med amerikanska journalister visar Sisson, Herold och Woodruff (2017) på hur stigma påverkar det journalistiska arbetet. Journalister kan både skapa och utmana stigma i sitt arbete genom det som skrivs, och då ämnet är stigmatiserat och kan ses vara befläckt är det möjligt att se att journalister undviker att skriva om ämnet. Journalistens strävan efter att agera opartisk kan påverkas av stigma som omger abortfrågan, vilket kan leda till missinformation i rapporteringen. Stigmatiseringen av abort medför en tystnad, vilket kan göra det svårt för journalister att få fram information och källor. Journalister kan även skapa stigma i strävan efter att agera opartiskt i ett försök att skapa en balans i rapporteringen från de båda sidorna (Sisson, Herold, & Woodruff, 2017, s. 398).

Enligt Rohlinger (2006) är media ett viktigt verktyg för organisationer som både förespråkar eller protesterar mot abort eftersom de på olika sätt använder sig av den mediala plattformen för att förmedla sitt budskap. Beroende på vilken ställning en organisation har i samhället kan användningen av media se olika ut. För en organisation med en stark ställning kan tystnad, där de väljer att inte tala ut i media, vara ett viktigt tillvägagångssätt samtidigt som en annan

organisation, utan en stark position, kan finna ett behov av att använda mer dramatiska taktiker för att få igenom sitt budskap genom media. Att en grupp ses som mer radikal i media kan även gynna en annan grupp där den andra gruppen kan använda sig av tystnad för att distansera sig ifrån den mer radikala gruppen, samtidigt som den radikala gruppens agerande kan gynna även deras ståndpunkter (Rohlinger, 2006, s. 554–556). Media blir på så vis en viktig arena för olika grupper inom abort för att sprida sitt budskap och påverka samhället. McDonnell och Murphy (2018) menar att det finns två viktiga faktorer som avgör vad som kan sägas och inte i dagstidningar om abort : 1) vart i tidningen artikeln placeras och 2) vilken typ av diskurs som används för att legitimera vad som skrivs (McDonnell & Murphy, 2018, s. 9). Media blir därför viktig plattform i abortfrågan för att både abortförespråkare och abortmotståndare.

3.3.2 Medias gestaltning av abortfrågan

För att förstå abortdebatten är det viktigt att titta på hur diskursen kring abort sett ut i media. Macleod och Feltham-King (2012), som studerat sydafrikanska tidningar, menar att hur personer positioneras och beskrivs i media gällande abort kan ses vara ett viktigt instrument för att påverka debatten. Begrepp som ”mamma” och ”abort” kopplas samman med andra beskrivningar beroende på de perspektiv skribenten vill förmedla, något som förekommer hos både abortförespråkare och abortmotståndare. Exempelvis kan en ung kvinna som gör abort positioneras som utsatt där den restriktiva abortlagstiftningen tvingar henne till att själv utföra aborten, där samhället gestaltas som oberört och ignorant då de inte stöttar henne. Ett annat exempel på positionering är att mödrar kopplas samman med det ofödda barnet och ger skenet av att de är sammanlänkade med varandra (Macleod & Feltham-King, 2012, s. 743–749). I medias gestaltningen av det så kallade fallet X syns tydligt hur abortfrågan gestaltades, där kvinnan refererades till som dotter och hennes familj som en enhet där staten hade ett ansvar att beskydda. Den 14-åriga kvinnan gestaltades som oskyldig medan staten var brutal som tvingade henne att föda barnet istället för att tillåta henne att resa ut ur landet för att genomgå en abort (Smyth, 1998, s. 67–68). McDonnell och Murphy (2018) visade i en diskursstudie av artiklar kopplade till ett annat uppmärksammat fall, Savita Halappanavar, att majoriteten av artiklarna var för en ny abortlagstiftning eller neutrala. Där tidigare den moraliska frågan om fostrets rätt till liv dominerat syntes en tydlig förändring i och med att Savitas tragiska öde lyftes fram i media. Främst låg fokus i medias rapportering på frågan om statens lagstiftande ansvar och vilken riktning lagstiftningen skulle ta (McDonnell & Murphy, 2018, s. 16–18). I

båda dessa exempel på uppmärksammade fall blir gestaltningen av problemet viktigt eftersom olika ramverk användes för att påverka opinionen genom hur rapporteringen av fallet samt de inramningseffekter gestaltningen kan få. McDonnell och Murphy (2018) menar att abortmotståndares gestaltningen av abort som moraliskt befläckt är viktigt för att abort inte ska ses som en sjukvårdsfråga, vilket gör språket som används viktigt (McDonnell & Murphy, 2018, s. 15). Med detta visas på hur abort gestaltas i media har en relevans i att förstå synen på abort, där abort kan gestaltas som både positiv och negativt beroende på de perspektiv som lyfts. Genom att gestalta abortfrågan som statens övergrepp på en ung flicka eller som distanserat från sjukvårdsaspekter presenteras specifika perspektiv, vilket i sin tur påverkar opinionen och medborgares attityder i abortfrågan och därmed skapar inramningseffekter. Media kan även användas för att studera hur ett samhälles syn på abort förändrats över tid.

I en analys av hur brittisk media under 2010 ramade in och gestaltade abortfrågan visar Purcell, Hilton och McDaid (2014) på hur två tydliga faktorer bidrog till stigmatisering av abort: 1) marginaliseringen av perspektiv där abort beskrivs positivt och legitimerad, och 2) genom användningen av ett negativt språkbruk. Analysen visade att media beskrev abort som något kontroversiellt och ovanligt trots att det är Storbritanniens vanligaste gynekologiska ingrepp. Enligt Purcell m.fl. leder detta till att abortstigmat stärks, något som syntes i att kvinnor som valt abort beskrevs med ord som "oansvariga" och "omoraliska". Abort kunde exempelvis gestaltas som att kvinnan kommit på andra tankar, vilket Purcell m.fl. menar medför att den komplexitet som ligger bakom ett beslut att göra abort reduceras och att abort marginaliseras eftersom flera perspektiv inte presenteras. I studien visade Purcell m.fl. även på hur kvinnor som gör abort gestaltades som oförmögna att ta egna beslut över vad som är bäst för dem. Abort beskrevs som något farligt och som innebär risker för kvinnans fysiska och mentala hälsa utan att de underbyggs med vetenskapliga belägg. Trots att aborter idag är ett säkert ingrepp i Storbritannien visade Purcell m.fl. att det gestaltades i media som något farligt. Brittisk media kan därav ses stärka stigmat kring abort, och bilden av att det brittiska samhället har en negativ inställning till abort (vilket inte är fallet eftersom opinionsundersökningar visar på positiva attityder till abort). Den mediala bilden av abort blir på så vis att abort är något som skall hållas dolt och något som kan innebära risker om det upptäcks (Purcell, Hilton, & McDaid, 2014, s. 1144–1152). Även här visas på maktpositionen media har i att gestalta samhällets syn på abort, där det blir tydligt hur abortfrågan inte ges fler perspektiv i brittisk media under 2010 utan till stor del gestaltas utifrån några specifika ramverk, exempelvis som att abort är skadligt.

Mustonen, Paakkonen, Ryökäs och Nieminen (2017) menar på att diskursen kring abort sällan fokuserar på objektiva och forskningsbaserade argument, precis som lyfts ovan om säkerheten kring abortingrepp i Storbritannien. Istället syns främst experimentellt tänkande och känslomässigt styrda argument. Debatten blir inte ett sätt att försöka övertyga meningsmotståndare utan snarare ett sätt att stärka den egna positionen och de som redan delar samma åsikter. Detta syns även i att deltagare i debatten kring abort sällan använder fakta, som är lättillgänglig via internet idag, utan istället används information som stärker de egna åsikterna och ignorerar information som inte stämmer överens med de egna åsikterna. Typiskt för abortdebatten är att den blir personlig istället för att fokusera på fakta. Denna personifiering kan ses i att argument som hur personer själv skulle känna om dottern blev gravid genom en våldtäkt (Mustonen, Paakkonen, Ryökäs, & Nieminen, 2017, s. 10). Även Bilewicz, Mikołajczak och Babińska (2017) menar på gestaltningen påverkas av individens ställning i abortfrågan, exempelvis i att benämningen av antingen foster eller ofött barn används för att legitimera argumenten och förklarar deras position i debatten (Bilewicz, Mikołajczak, & Babińska, 2017, s. 256, 260).

4 Metod och material

Som det framgår i det tidigare kapitlet är media en viktig aktör i hur abortfrågan behandlas i samhället. Studien har därför använt en kvalitativ textanalys för att studera hur abortfrågan gestaltats i irländska debattartiklar inför folkomröstningen 2018, där både gestaltningsteori och teori om stigma använts som teoretiska verktyg.

4.1 Gestaltungsanalys

Materialet har analyserats genom en gestaltungsanalys för att studera argumentationen för och emot ett tillåtande av abort i Irland, där det centrala i analysen varit att identifiera de ramverk skribenterna använt och hur dessa gestaltat abortfrågan. Studien innebar en systematiserande undersökning av materialet som syftat till att lyfta fram debattartiklarnas gestaltning av abort. Den kvalitativa textanalysen som metod kräver en noga genomläsning av materialet för att studera texterna helhet. Materialet har därför lästs igenom flera gånger med frågeställningen, samt tre utarbetade forskningsfrågor, som grund för kodningen av texternas innehåll (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, & Wängnerud, 2017, s. 211, 213, 218, 229). Forskningsfrågorna delar upp frågeställningen i mindre delar och lyder:

1. Hur gestaltas orsaker, konsekvenser och problem i relation till abort i debattartiklarna?
2. Hur gestaltas lösningen på abortfrågan i debattartiklarna?
3. Hur gestaltas och benämns gravida kvinnor och foster i debattartiklarna?

Dessa forskningsfrågor formulerades med utgång i både gestaltningsteorin och teorin om stigma. Tre av Entmans fyra aspekter för fullt utvecklade ramverk (se sektion 3.1) ligger till grund för de två första frågorna: 1) definiering av problemet, 2) analys av orsaken till problemet, och 3) hur problemet ska åtgärdas. Tredje frågan bygger på två av Evans och O'Brien fyra teman för hur abort görs till något avvikande (se sektion 3.2): 1) mänskliggörande av fostret, 2) moderskapet som en stereotypisk traditionell roll för kvinnor.

4.1.1 Ramverk

Som Strömbäck (2009) lyfter är det viktigt att i gestaltungsanalys utgå ifrån tydligt definierade gestaltningar (ramverk). Dessa gestaltningar bör ha tydliga språkliga eller konceptuella

karaktäriseringar, där dessa gestaltningar går att skilja ifrån varandra, och vara ofta förekommande i materialet (Strömbäck, 2009, s. 126). För att analysera materialet utarbetades därför ett analyschema där artiklarna kodades in i kategorier beroende på vilken/vilka ramar som användes i argumenteringen. Detta analyschema grundades på de ramar som identifierats i en studie av Sutton och Borland (2013) där de analyserat abortförespråkare i Argentina, samt de argument som identifieras av Saurette och Gordon (2013) i deras analys av abortmotståndare (Saurette & Gordon, 2013, s. 172–173, 175; Sutton & Borland, 2013, s. 214). Även Jones och Chaloners (2007) redogörelse för de argument som är representativa för abortdebatten användes i utvecklandet av analyschemats ramar (Jones & Chaloner, 2007). Med utgång i detta utvecklades sedan analyschemat för att innefatta de ramar som identifierades i materialet. Artiklarna lästes först för att identifiera argument. Därefter markerades i analyschemat vilka av ramverken artikeln använde sig av. Studiens ramverk samt dess förekommande materialet presenteras i anslutning till studiens resultat och analys (se sektion 5.1).

4.2 Material

Materialet för studien utgjordes av debattartiklar eftersom debattartiklar anses ge uttryck för åsikter på ett tydligt sätt. De ämnar övertyga läsaren om författarens åsikt vilket medför att debattartiklarna var ett passande underlag för att analysera både förespråkare och motståndare gestaltning av abortfrågan. Avgränsningar är gjorda i relevans till frågeställningen och studiens syfte, samt med hänsyn till kandidatuppsatsens omfång. En mer detaljerad genomgång av materialurvalet presenteras nedan. Sammantaget består analysmaterialet av 57 debattartiklar (The Irish Times $n=43$ respektive Irish Independent $n=14$).

4.2.1 Val av dagstidningar och artiklar

Studien analyserade debattartiklar från två av Irlands största dagstidningar, The Irish Times och Irish Independent samt deras söndagsupplagor Sunday Independent och The Sunday Times. Under perioden januari till juni 2018 distribuerades i genomsnitt Irish Times 87 673 tidningar om dagen, och The Irish Times 60 352 tidningar. Söndagstidningarna har en större distribution där Sunday Independent i genomsnitt under samma period distribuerar 176 580 tidningar och The Sunday Times 75 005 tidningar (McDonnell & Murphy, 2018, s. 6; NewsBrands Ireland, u.å.). Valet av dessa två dagstidningar gjordes med hänsyn till deras olika politiska positioner

där, enligt euro|topics, Irish Independent är konservativ (euro|topics, u.å.-a), medan The Irish Times är mitten-vänster (euro|topics, u.å.-b). Artiklarna hämtades från respektive tidnings hemsida, i kategorin *Opinion* där materialet avgränsades genom sökord och tidsintervall. Bland underrubrikerna till *Opinion* valdes artiklarna i *opinion*, *column* eller *opinion comment* att ingå i materialet för studien. Underkategorierna *Letters* och *Editorials* valdes bort då studiens syfte var att undersöka debatten där media agerar plattform och inte medieskapare, vilket *Letters* och *Editorials* ansågs vara.

Valet av att endast fokusera på debattartiklar i dagstidningar medför att studien enbart berör en del av abortdebatten inför folkomröstningen 2018. Exempel på andra plattformar där abortdebatten skulle kunna studeras är sociala medier och tv. Valet av att i denna studie fokusera på debattartiklar i dagstidningar motiveras med att dagstidningar fortfarande är bland de största mediala plattformar där individer kan dela åsikter och ta del av andras. Dagstidningar är en traditionell form av media som blir tillgänglig för en bred publik samt är textbaserad. Eftersom artiklarna som använts i studie är publicerade online bildar dessa en materialbank som är publik. I den del av abortdebatten som studeras i studien, debattartiklar i dagstidningar, studeras hela utsnittet av debatten då enbart ett sökord används för att avgränsa materialet (se sektion 4.2.3 för redogörelse av artikelurval).

4.2.2 Val av tidsintervall

Studien undersöker debattartiklar under tidsperioden 8/3–2018 – 25/5–2018. Valet gjordes med anledning av att 8/3–2018 var det datum då den irländska regeringen godkände formuleringen som skulle tas ställning till i folkomröstningen. Folkomröstningen hölls sedan den 25/5–2018 (Field, 2018, s. 618). Därav blir detta ett relevant tidsintervall att studera debatten. Att abortdebatten var mycket aktiv under detta tidsintervall syntes i materialsökningen, då en sökning med sökordet *abortion* under denna tidsperiod genererar 163 artiklar i kategorin *Opinion* (inkluderat alla underkategorier) i tidningen The Irish Times. Under perioden 20/12–2017 – 7/3–2018 genereras enbart 99 artiklar och 92 artiklar under perioden 26/5–18 – 11/8–18. Detta trots att tidsintervallerna är lika stora (11 veckor), vilket indikerar att det valda tidsintervallet omfattar en period då abortdebatten var mer aktiv än tidigare.

4.2.3 Val av sökord och relevanta artiklar

Sökordet *abortion* användes för att inkludera alla de debattartiklar som nämnde abort under det givna tidsintervallet för att skapa en bredd och helhetsbild i studien. Eftersom enbart sökordet *abortion* användes resulterade sökningen i ett stort antal artiklar (The Irish Times $n=86$, och Irish Independent $n=54$), vilket innebar att ytterligare avgränsning krävdes för att materialet skulle bestå av relevanta artiklar för studiens syfte. Trots användningen av sökordet *abortion* resulterade materialsökningen i artiklar där abort inte var centralt eller knappt nämndes (eftersom sökfunktionen inkluderade alla artiklar där ordet abort förekom på något sätt), eller där skribenten inte argumenterade för eller emot abort. Därför sorterades dessa bort efter en första genomläsning för att begränsa materialet till de debattartiklar som tydligt argumenterade för eller emot en legalisering av abort i Irland.

Tabell 1. Artikelurval

Dags- tidningar	Antal artiklar					
	Totalt	Bortvalda		Ingår i analysen	Argumenterar för abort	Argumenterar emot abort
		Diskuterar inte abort	Diskuterar abort men argument- erar inte			
The Irish Times	86	17	26	43	25	18
Irish Independent	54	21	19	14	8	6

Tabellkommentar: Tabellen visar antalet artiklar som sorterats bort samt antalet artiklar som ingått i analysen för respektive tidningar.

4.3 Diskussion kring metod, material och forskarens roll

En viktig aspekt inom textanalys är källkritik. Då materialet utgörs av debattartiklar är dessa artiklar uttryck för författarens åsikt, och artiklarna kan därför inte ses vara talande för det irländska folket utan måste ses som författarens eget uttryck av åsikter. På så vis kan inte de påstående som lyfts i artiklarna ses som fakta, utan måste ses i ljuset av hur författaren till

artikeln ser på abort och hur denne kan tänkas vinkla den information som lyfts fram i artikeln. Som Ledin och Moberg (2010) skriver är texter alltid en representation där vissa val görs, och därför inte en direkt bild av verkligheten. Valen som görs påverkar hur författaren uppfattar texten (Ledin & Moberg, 2010, s. 153). De ramar som här menas att skribenterna använder kan inte heller argumenteras vara medvetet satta av skribenterna, utan dessa är en tolkning som görs i analysen av dem. Därför är det viktigt att poängtera att analysen av artiklarna bygger på tolkning och därför inte säkert kan ses vara skribenternas åsikter och ställningstagande fullt ut. Gestaltningsteorin blir ett sätt att studera hur debattartiklarna kan ses använda sig av specifika ramverk, men dessa är inte något som kan säkerställas vara använt av skribenterna. Eftersom textanalysen till stor del bygger på forskarens tolkning av texten blir det därför viktigt att genom processen vara tydlig och transparent med de val, avvägningar och tolkningar som görs för att studien ska kunna replikeras. Eftersom artiklarna är offentligt publicerade i stora nationella tidningar och finns arkiverade i digitala databaser online anses det inte krävas ett informerat samtycke med skribenterna vars texter används i studien och de anses inte vara etiskt känsliga.

I studien är det viktigt att kunna uppvisa en god resultatvaliditet, det vill säga att studien mäter vad den utger sig för att mäta. Detta bygger på att både begreppsvaliditeten och reliabiliteten är hög, vilket innebär att studien saknar slumpmässiga, systematiska och osystematiska fel i undersökningen (Esaiasson m.fl., 2017, s. 58, 64). För att studien ska garantera en god resultatvaliditet bygger den på teoretiska ramverk med tydliga ingångssätt till textanalys, samt att studien bygger vidare på tidigare forskning där tidigare resultat används som ingångssätt i textanalysen. Ett exempel på detta är att utvecklandet av analysformatet bygger på tidigare forskning. På så vis blir dessa resultat från tidigare forskning denna studies språngbräda, och studien blir en påbyggnad och utveckling av den forskning som redan existerar.

Som det framgår i förordet anses abort av mig vara en mänsklig rättighet, där varje kvinna själv har rätt till att själv besluta över sin egen kropp och vad som är bäst för just henne. Samtidigt är det viktigt att bibehålla en neutralitet genom arbetet. För att uppnå detta har det under arbetets gång varit viktigt med en transparens i de val och tolkningar som gjorts, samt att tydligt definiera de ramverk som använts i analysen. Dessa har främst grundats i tidigare forskning för att i mesta möjliga mån undvika att påverkas av egna fördomar och åsikter. Balanseringen av den plats som getts till abortmotståndare och abortförespråkare i analysen har ansetts viktig för att skapa en neutralitet i studien där inte någon av sidorna gynnas framför den andra. I teori och tidigare forskning har detta varit svårare eftersom det finns få studier på abortförespråkares agerande i media. Det har även varit viktigt att reflektera över hur språkbruket i texten kan ses

indikera åsikter. Ett svårbedömt begrepp har i studien varit om ”foster” eller ”ofött barn” skall användas. Beslutet blev att använda ofödda barn i relation till abortmotståndare, men foster i alla andra fall eftersom foster ansågs vara den mest neutrala och kliniska termen av de båda.

Trots åtgärderna för att agera objektivt är det viktigt att tydliggöra att min egen åsikt kan ha färgat studien på något sätt. Genom en transparens i arbetet, samt en tydlig koppling till tidigare forskning, hoppas detta ha kunnat minimeras och om så skett synliggöras.

5 Resultat & Analys

För att besvara frågan om hur skribenter gestaltat abortfrågan inför folkomröstningen i Irland 2018 presenteras först de identifierade ramverk från respektive sida i debattartiklarna. Främst diskuteras här de tre mest använda ramverken för respektive sida eftersom dessa argumenteras vara de mest signifikant för att besvara hur abortfrågan gestaltats. Därefter presenteras resultaten och analysen för studiens forskningsfrågor:

1. Hur gestaltas orsaker, konsekvenser och problem i relation till abort i debattartiklarna?
2. Hur gestaltas lösningen på abortfrågan i debattartiklarna?
3. Hur gestaltas och benämns gravida kvinnor och foster i debattartiklarna?

5.1 Ramverkens roll i gestaltningen av abortfrågan

I abortförespråkande debattartiklar identifierades fem tydliga ramverk för hur skribenter gestaltar abortfrågan i argumenteringen för en legalisering av abort i Irland (se tabell 2). Av dessa fem var gestaltningen av abortfrågan som ett samhällsansvar, att den gravida kvinnan är bäst lämpad att själv besluta om sin graviditet, samt att abort redan är en realitet i Irland som sker i hemlighet de tre mest frekvent använda ramverken.

Tabell 2. Ramverk - Abortförespråkare

Abortförespråkare	Tidning		Abortfrågan som...
	The Irish Times	Irish Independent	
Samhällsansvar	19	7	Samhällets ansvar att se till att kvinnor kan få tillgång till säkra aborter
Kvinnan	16	6	Att kvinnan är bäst lämpad att avgöra vad som är bäst för henne, stötta/lita på kvinnan
Liv/Fara	11	5	Den rådande abortlagstiftningen innebär fara för gravida kvinnors liv
Jämförande	4	1	Jämför med andra länders abortlagstiftningar
Inse fakta	13	7	Abort är något som redan existerar i Irland och som stötts av lagstiftningen, men det blundats för/hyckleri

Tabellkommentar: Tabellen visar de ramar som identifierats och använts i analysen av materialet, hur dessa ramar definieras och dess förekomst i materialet uppdelade på de två tidningarna.

Analysen visar att skribenter tenderar att kombinera ramar för att stärka argumentation och gestaltningen av abortfrågan. Citatet nedan visar ett exempel på hur de tre vanligaste ramarna för abortförespråkare kombineras för att gestalta bilden av att Irland behöver legalisera abort:

“Between now and Friday, about 45 women will travel to Britain for an abortion, and a further 15 will take the abortion pill, bought online, without medical any medical advice or any discussion about alternative options. A No vote on Friday will not stop abortion in Ireland. It will only allow us to hind behind a fiction, turning our back on the women in our lives at the very moment when they need us the most.” (Varadkar, 2018)

I citatet trycker skribenten på att det varje dag är många kvinnor som trotsar det irländska förbudet och genomgår aborter. Både abortresor och tabletter beställda på nätet visas här, samt hur de sker utan medicinsk övervakning eller samtal med läkare om alternativa lösningar. I citatet stärks bilden av att kvinnor tar sina egna beslut kring sin graviditet och att de sviks av samhället när de inte stöttas i de beslut de tar. Att avsluta en abort är kvinnans val, och i sista meningen gestaltar skribenten tydligt samhällets ansvar i att stötta gravida kvinnor och deras val att fortsätta eller avbryta graviditeten. Citatet är ett exempel på hur skribenter använder flera ramverk för att stärka gestaltningen av abortfrågan, och hur dessa olika ramverk både går in i varandra och kan användas för att styrka varandra.

I abortmotståndares argumentering mot en legalisering av abort i Irland identifierades sju tydliga ramverk i debattartiklarna (se tabell 3). Av dessa sju gestaltas främst abort som ett hot mot det ofödda barnets rätt till liv, jämfört med andra länder för att visa på konsekvenser av abortlegalisering, samt samhällets ansvar i att skydda ofödda barn och stötta gravida kvinnor.

Tabell 3. Ramverk - Abortmotståndare

Abortmotståndare	Tidning		Abortfrågan som...
	The Irish Times	Irish Independent	
Samhällsansvar	13	3	Samhällets ansvar att skydda det ofödda barnet och att stötta gravida kvinnor så att de inte känner sig tvingade till att göra abort
Kvinnan	4	3	Abort skadar kvinnor, kvinnan borde ges all information = lita på att hon kan hantera det
Barnet	14	7	Det ofödda barnet är ett liv (humanisering/förmänskligande av fostret), Abort leder till diskriminering av barn, Barn behöver skyddas
Lagstiftning	7	5	Den föreslagna abortlagstiftningen är extrem/skadlig
Jämförande	13	7	Jämför med andra länder för att avskräcka
Regering	5	4	Skyller på regeringen, kan inte lita på regeringen, regeringen ges för mycket makt
Säkerhet	7	2	Den irländska vården för gravida kvinnor är bland de säkraste i världen, Åttonde tillägget hindrar inte läkare från att rädda kvinnors liv, Aborter är osäkra, Skydda fostret, Åttonde tillägget räddar liv

Tabellkommentar: Tabellen visar de ramar som identifierats och använts i analysen av materialet, hur dessa ramar definieras och des förekomst i materialet uppdelade på de två tidningarna.

Även abortmotståndare kombinerar ramverk för att stärka gestaltningen av abortfrågan. Detta exemplifieras i citatet nedan där de tre vanligaste ramverken kombineras för att gestalta hur ett bevarande av det åttonde tillägget är det enda rätta:

“By contrast Ireland has been a model for the world on how to extend care, concern and legal protection to both mother and unborn child. It has resisted the false narrative of “maternal/foetal conflict” that sets their interests against one another. As an outside admirer from another country whose abortion laws are among the most extreme in the world, I sincerely hope that the people of Ireland choose to retain the Eight Amendment and thus continue as a beacon for the health and flourishing of mothers and babies, born and unborn.” (Snead, 2018)

I citatet jämför skribenten Irland med andra länder utan att nämna dem, men genom att trycka på det som ett skräckexempel där det andra landet menas ha gått i fel riktning med en extrem abortlagstiftning, och stärker gestaltningen av att en legalisering av abort i Irland är ett steg i

fel riktning. Skribenten styrker gestaltningen av abortfrågan som samhällets ansvar, där samhället har ett ansvar att fortsätta skydda och stötta både moder och barn. Genom att benämna barnet som ”babies” mänskliggörs det ofödda barnet och gestaltas som lika mycket ett barn som födda barn, och därmed har samma rättigheter. Skribenten gestaltar på så vis abortfrågan som samhällets ansvar att skydda de ofödda barnen genom att behålla de åttonde tillägget. Ramverken används här tillsammans för att stärka gestaltningen av abortfrågan som att det åttonde tillägget måste behållas.

Sammanfattningsvis kan det sägas att det inte är den specifika ramen som används som blir viktigt i gestaltningen, utan hur de kombineras. Som Chong och Druckman (2007) lyfter skapas inramningseffekter när opinionen förändras baserat på hur nya perspektiv placerar ämnet i en ny ram (Chong & Druckman, 2007, s. 637). När flera ramverk används kan skribenten skapa större inramningseffekter där läsaren ändrar sin syn och inställning till abortfrågan baserat på hur skribenten gestaltar abortfrågan. Att gestalta abortfrågan som ett samhällsansvar kan argumenteras vara ett viktigt sätt för skribenterna i abortdebatten att skapa inramningseffekter, där effekten blir större om samhällsansvaret kopplas till andra gestaltungsramar. Gestaltningen av abortfrågan som antingen kvinnans rätt att själv besluta om vad som är bäst för henne (abortförespråkare) eller det ofödda barnets värde och rätt till liv (abortmotståndare) skapar starka inramningseffekter där läsaren blir berörd och abortfrågan blir starkt polariserad. Detta går även i linje med McDonnell och Murphy (2018), där de menar att ramverken är avgörande för vad och hur något sägs (McDonnell & Murphy, 2018, s. 9). Ramverken som används i abortdebatten styr hur abortfrågan gestaltas och vilka perspektiv som lyfts. Både abortförespråkare och abortmotståndare gestaltar abortfrågan som samhällets ansvar i att värna antingen kvinnans rättigheter eller det ofödda barnets rättigheter. Detta exemplifierar hur båda sidorna kan använda sig av liknande gestaltungsramar, samhällsansvar, men genom olika perspektiv skapa två olika gestaltningar av abortfrågan som ett samhällsansvar och på så vis skapas olika inramningseffekter.

5.2 Gestaltning av orsaker, konsekvenser och problem kring abortfrågan

Enligt Entman (2007) är två aspekter av ramverk: 1) definiering av problemet, och 2) analys av orsak till problemet (Entman, 2007, s. 164). Hur skribenterna gestaltar problem, konsekvenser och orsaker kopplade till abortfrågan blir därför en viktig del av hur skribenterna använder ramar för att gestalta abortfrågan.

Abortförespråkare gestaltar problemet med den rådande irländska abortlagstiftningen som ett hot för gravida kvinnor. Främst menas det åttonde tillägget hindra kvinnor från att tillgå den vård de behöver och att den restriktiva abortlagstiftningen inte hindrar irländska kvinnor från att göra abort. Istället menar de att lagstiftningen tvingar gravida kvinnor att utsätta sig för fara när de antingen tvingas resa till andra länder (främst England) eller beställa hem tabletter från nätet, eftersom de hindras från säkra aborter i Irland på grund av det åttonde tillägget. Abortförespråkare menar att den irländska abortlagstiftningen är hycklande när den på flera sätt stärker möjligheten för kvinnor att göra abort utomlands, men hindrar dem att göra abort i Irland. Att kvinnor tvingas resa ökar skammen och rädslan de känner. Lyftandet av både faktumet att kvinnor nekats vård och att de tvingas till aborter utanför den irländska vården gestaltas som hot mot gravida kvinnors liv och hälsa och stärker abortförespråkares gestaltning av att det åttonde tillägget orsakar kvinnors lidande. Extra stark blir gestaltningen när det påpekas att det åttonde tillägget inte lyckats med sin uppgift, att skydda ofödda barn från att aborteras, utan enbart hindrat kvinnor från att göra säkra aborter på irländska sjukhus:

“In the 35 years since its insertion into the Constitution, despite its intentions, the Eight Amendment has not saved lives, it has failed lives. It has not stopped Irish women having abortions. They take place every day – even if we don’t see them – and they will continue to take place even if we would prefer not to think about them.” (Varadkar, 2018)

“The evidence has shown that it has not protected either life in the womb or safeguard women’s health but has placed women in dire and unacceptable situations, either in their own homes self-medicating or overseas without their own doctors or health support.” (O’Ferrall, 2018)

Genom att visa på hur abort redan är en realitet i Irland och att kvinnor lider på grund av Irlands inställning till abort stärker abortförespråkare gestaltningen av det åttonde tillägget som ett problem, att det åttonde tillägget är orsaken till att gravida kvinnor inte själva får bestämma vad som är rätt val för dem utan något som beslutats av staten. Att abortförespråkare visar på att gravida kvinnor, trots förbudet, väljer att avsluta sin graviditet gestaltas de flertalet perspektiv som ligger bakom beslutet. I likhet med Purcell m.fl. (2014), vilka visar på hur en marginalisering av perspektiv till varför gravida kvinnor väljer att avsluta sin graviditet ökar stigmatiseringen (Purcell m.fl., 2014, s. 1144), kan abortförespråkares gestaltning av orsaken till varför gravida kvinnor väljer abort ses vara ett sätt att minska stigmatiseringen av abort. Genom att visa på hur det finns fler perspektiv till varför gravida kvinnor väljer abort bryter

abortförespråkare mot marginaliseringen av perspektiv och stärker ramen av att abort bör vara kvinnans val.

Abortmotståndare gestaltar problemet som att de ofödda barnens enda skydd är hotat när det åttonde tillägget riskerar försvinna. Utan det åttonde tillägget finns det inget skydd för de ofödda barnen och deras rätt till liv kan tas ifrån dem. Abortmotståndare gestaltar att kvinnor väljer att göra abort som en konsekvens av att samhället misslyckas stötta gravida kvinnor, att samhället tvingar kvinnor till abort. Valet av abort är därför inte kvinnans, utan en konsekvens av ett bristande samhälle. Denna marginalisering av perspektiv, där enbart perspektivet av abort som något kvinnan känner sig tvingad till, innebär enligt Purcell m.fl. att abortmotståndare bidrar till stigmatisering av abort genom att marginalisera de perspektiv som ges i media av kvinnors anledningar till att göra abort (Purcell m.fl., 2014, s. 1144). Abortmotståndare gestaltar abort som ett dåligt alternativ som enbart skadar kvinnor och därför vore det förödande att ta bort det åttonde tillägget och göra det möjligt för kvinnor att avsluta sina graviditeter, eftersom det skulle leda till att ofödda barns liv avslutas redan innan de föds:

“Unless we vote No, a child at 12 weeks, who has a beating heart, a fully formed face, arms and legs, fingers, toes, fingernails and hair, and kick, stretch, yawn, and respond to touch, would have absolutely no protection under our laws.” (Ascough, 2018)

“Any baby, born or unborn, has objective interests in her own future life: interests of a kind no less real for the fact she cannot yet assert or understand them. The newborn, like the unborn, cannot take an interest in very much but nonetheless has interests both short - and longer – term in her welfare and survival.” (Watt, 2018)

Abortmotståndare gestaltar lagstiftning som förväntas antas om det åttonde tillägget tas bort som ”extrem” och lägger stor vikt vid att ”mental hälsa” som grund för abort är en för vag formulering och kommer innebära att abort beviljas på vaga grunder. På så vis görs även den föreslagna lagstiftningen till ett problem och en konsekvens av ett borttagande av det åttonde tillägget. Abortmotståndare gestaltar ”mental hälsa” som subjektivt och odefinierat:

“From 12 to 24 weeks, abortion will be available on the grounds of “risk” of “serious harm to the health” of the woman. This might sound somewhat restrictive but, because “health” here includes mental health, in reality it isn’t. Mental health is ascertained largely by self-reporting. As a legal ground it is vague and subjective, and the repeal legislation doesn’t even attempt to define it.” (Finegan, 2018)

Sammanfattningsvis kan sägas att abortförespråkare och abortmotståndare väljer att gestalta orsaker, konsekvenser och problem kring abortfrågan väldigt olika. I enlighet med Macleod och Feltham-Kings (2012) studie, där de visat hur benämning och positionering av kvinnor och foster är viktigt i gestaltningen av abort som något bra eller dåligt (Macleod & Feltham-King, 2012, s. 748–749), kan detta ses i att hur abortförespråkare gestaltar faran för gravida kvinnor om inte det åttonde tillägget röstas bort gestaltar istället abortmotståndare faran för de ofödda barnens liv om det åttonde tillägget röstas bort. Abortfrågan blir på så vis polariserad, där det antingen handlar om gravida kvinnors liv eller ofödda barns liv. Även här syns, i enlighet med McDonnell och Murphy (McDonnell & Murphy, 2018, s. 15–18) samt Smyth (Smyth, 1998, s. 67–68), hur ramverken styr hur abortfrågan gestaltas genom att lyfta vissa perspektiv. Att gestalta orsaker, konsekvenser och problem stärker ramverken som används av skribenten och tydliggör skribentens argumentering. Ramverken stärks genom att abortfrågan ges vissa perspektiv och skribenterna förmedlar en bild av abortfrågan. Tydligast är här hur det åttonde tillägget kan ses som både ett hot och ett skydd beroende på gestaltningen. Genom att gestalta att ett bortröstande av det åttonde tillägget hotar de ofödda barnens liv stärks ramverken där samhället har ett ansvar att skydda de ofödda barnen, precis som abortförespråkares gestaltande av ett kvarvarande av det åttonde tillägget som ett hot mot gravida kvinnors liv stärker ramverket där samhället gestaltas ha ett ansvar i att skydda gravida kvinnor. Detta kan även sägas stärka inramningseffekterna gestaltningarna ger.

5.3 Gestaltningen av lösningen på abortfrågan

Hur lösningen gestaltas är av Entman (2007) ytterligare en aspekt av ramarnas funktion och därför viktig för att förstå skribenternas användning av ramverk och gestaltning av abortfrågan (Entman, 2007, s. 164). I abortförespråkares ramverk gestaltas främst lösningen som att kvinnan ska ges makten att själv besluta om graviditeten, att valet av att behålla ett barn eller inte bör vara kvinnans. Enligt dem är abort ett personligt val, olika kvinnor har olika anledningar till varför de inte vill fortsätta graviditeten, och enda sättet att möjliggöra för kvinnorna att själva ta det beslutet är att rösta bort det åttonde tillägget. Irland måste inse att abort redan är en realitet och stötta kvinnor i deras beslut:

“This is not a vote to bring abortion to Ireland, but to accept that it’s already here and to make it safe. There is incontrovertible proof that the Eight Amendment has ruined

women's lives, as opposed to the wild conjecture about the numbers it might, maybe, possible, have saved.” (Callan, 2018)

“Retaining the article means the current situation will continue whereby Irish women are in effect excluded from accessing health services in Ireland when faced with what they experience as a crisis pregnancy and so cannot be embraced by the comprehensive health and support services which would support them and thereby often reduce the need for terminations.” (O’Ferrall, 2018)

Att skapa möjligheten för kvinnor att tillgå säkra aborter i Irland anses av abortförespråkare vara lösningen i abortfrågan. De anser att ett behållande av det åttonde tillägget skulle innebära att gravida kvinnor fortsatt inte ges samma förutsättningar och inte har samma rättigheter som andra medborgare på grund av att de är just gravida. Därmed gestaltar abortförespråkare lösningen som att det enda sättet att stötta gravida kvinnor och ge dem samma möjlighet som andra irländare är att ta bort det åttonde tillägget och erbjuda lagliga, säkra aborter i Irland.

Abortmotståndare gestaltar lösningen på abortfrågan som att det åttonde tillägget måste behållas eftersom det är ofödda barns enda skydd, och oskyldiga barn riskerar dö om abort legaliseras i Irland. Lösningen gestaltas som att både gravida kvinnor och ofödda barn kan skyddas under det åttonde tillägget. Ett bortröstande av det åttonde tillägget gestaltas som skadligt för både de ofödda barnen och gravida kvinnor:

“We can choose to retain the Eighth Amendment, under which doctors in Irish hospitals protect the lives of both their patients, mother and baby, to a standard care that is among the safest in the world; or we can repeal the amendment and face the prospect of our politicians introducing laws providing for abortion on demand.” (Binchy, 2018)

“Abortion has led to so much loss of life, trauma and heartache all over the world. Saying abortion is the solution simply isn't good enough and women deserve so much better” (Grace, 2018)

Abortmotståndare menar att samhället behöver stötta kvinnor för att de inte ska känna att de behöver göra abort när de blir gravida. Det åttonde tillägget är de ofödda barnens enda skydd och måste därför bevaras. Tillägget menas inte hindra läkare från att ge kvinnor den vård de behöver utan stoppar onödigt dödande av oskyldiga barn.

Sammanfattningsvis kan även gestaltningen av lösningen på abortfrågan sägas visa på en polarisering, där abortfrågan antingen handlar om att rösta bort eller behålla det åttonde

tillägget, vilket går i linje med Macleod och Feltham-Kings (2012) resultat som visar på att positioneringen av gravida kvinnor och foster är viktigt för både abortförespråkare och abortmotståndare (se sektion 5.2). Ramverkens påverkan på den bild av lösningen som gestaltas, i likheter med McDonnell och Murphy (McDonnell, 2018, s. 15–18) samt Smyth (Smyth, 1998, s. 67–68), blir även här tydlig. Abortförespråkare gestaltar lösningen genom att positionera kvinnor som i behov av säker vård, medans abortmotståndare gestaltar lösningen genom att positionera kvinnor som utsatta och av samhället tvingade till abort. Hur lösningen på abortfrågan gestaltas stärker på så vis de ramverk skribenterna använder. Abortförespråkares ramverk stärks genom gestaltningen av abortfrågans lösning som samhällets ansvar att stötta kvinnor i deras val och att möjliggöra säkra aborter i Irland. Abortmotståndares ramverk stärks genom att abortfrågans lösning gestaltas som samhällets ansvar att skydda de ofödda barnen och gravida kvinnor. Här syns hur abortförespråkare stärker ramverken genom att lösningen på abortfrågan gestaltas som att det åttonde tillägget måste bort för att kvinnor själva ska få besluta om sin graviditet, och hur abortmotståndare gestaltar lösningen på abortfrågan som att det åttonde tillägget måste behållas för att Irland fortsatt ska kunna värna om både gravida kvinnor och ofödda barn. Positioneringen och benämningen av gravida kvinnor och foster blir därmed en viktig aspekt i gestaltningen av abortfrågan för att skapa inramningseffekter.

5.4 Gestaltningen av gravida kvinnor och foster

I analysens syns tydligt hur positioneringen och benämningen av gravida kvinnor och foster spelar en viktig roll i gestaltningen av abortfrågan, vilket enligt Macleod och Feltham-King (2012) är en viktig aspekt i hur abortfrågan gestaltas (Macleod & Feltham-King, 2012, s. 748–749). Både abortmotståndare och abortförespråkare gestaltar abortfrågan som att kvinnor behöver stöttas och respekteras, samtidigt som gestaltningen är väldigt olika. Abortmotståndare menar att kvinnor väljer abort eftersom de känner att de inte klarar av att ta hand om barnet, att de inte stöttas av samhället:

“Either we become a State that subtly nudges women into making life-ending decisions for their babies because of the lack of better options, or we strive to care for both”
(O’Brien, 2018)

Enligt Kumar (2013) stärks stigmatiseringen av kvinnor som gjort abort av att abort ses vara något som bryter mot den stereotypa, ideala, bilden av kvinnan som moder (Kumar, 2013, s.

329) Abortmotståndares gestaltning av kvinnors val av att göra abort som en konsekvens av att de inte känner sig stöttade av samhället, eller rent påtryckta av samhället till att avbryta graviditeten, styrker den stereotypa bilden av kvinnans roll som moder och stigmatiseringen av abort. Även marginaliseringen av perspektiv till kvinnors val av abort, vilket Purcell m.fl. (2014) lyfter som en aspekt som stärker stigmatiseringen av abort (Purcell m.fl., 2014, s. 1144), syns i att abortmotståndare ger ett ytterst litet utrymme för att en kvinna av personliga skäl väljer att avbryta sin graviditet och marginaliserar därmed de olika perspektiv som abortförespråkare argumenterar finns till varför kvinnor väljer abort. Marginaliseringen av perspektiv stärker den stereotypa bilden av det kvinnliga idealet, där kvinnans mål är att föda barn, och abort blir något som bryter mot detta ideal:

“Could there be anything more tender and beautiful than the intimate love between a mother and her child?” (Martin, 2018)

Citatet ger ett exempel på hur kvinnans roll som moder stärks, där det menas finnas ett speciellt band mellan modern och barnet och på så vis stärker gestaltningen av att abort inte är kvinnans eget val. Abortmotståndare stärker den stereotypa bilden av kvinnan som moder, där ingen kvinna skulle välja abort om de hade ett stöttande samhället, och kan därför argumenteras stärka stigmatiseringen av abort. Abortmotståndare använder inte ordet foster utan benämner dem som ofödda barn, vilket blir ett sätt att mänskliggöra, och gestaltar dem ofta som försvarslöst och/eller som ett liv. Detta görs främst i att beskriva ett ofött barn likställt med födda barn och att ingen, inte ens föräldrarna, har rätt att avslutas barnets liv. Som Evans och O’Brien (2015) lyfter blir förmänskligandet av fostret ett sätt att visa på hur abort är ett mord på det ofödda barnet, och på så vis stärks stigmatiseringen av abort (Evans & O’Brien, 2015, s. 759).

Den stereotypa bilden av kvinnan som moder bryter abortförespråkare mot när de gestaltar valet av att försätta en graviditet eller inte som kvinnans. Genom att trycka på att gravida kvinnor har många olika anledningar till varför de väljer att avbryta sin graviditet stärks bilden av att inte alla kvinnor känner att de vill eller kan behålla ett barn. Att kvinnor inte själva får besluta om de vill fortsätta med sin graviditet menas innebära att kvinnor inte lever med samma rättigheter som andra irländska medborgare, där staten inte kan bestämma att en kvinna ska tvingas föda ett barn om hon inte vill:

“For hundreds and thousands of reasons, too detailed and complex to address here, not every woman who becomes pregnant can mother the child she is carrying. It is a fundamental aspect of womanhood: you cannot force, counsel or convince a woman

into having a baby if in fact she has made up her mind that she won't – and it does not make her mentally ill.” (Carroll, 2018)

“The decision to terminate a pregnancy is deeply personal and can be terribly painful. Nobody takes the decision lightly. In Ireland, it is usually taken in loneliness and suffering. Women often feel isolated and rejected and, in this country, don't have anywhere to turn to for professional advice and compassion.” (Breen, 2018)

Abortförespråkare beskriver inte gravida kvinnor som mödrar och gestaltar därmed kvinnan som samma person, med samma rättigheter, som innan graviditeten. Abortförespråkare benämner sällan fostret utan fokuserar på kvinnan, vilket kan sägas vara ett sätt att ”avhumanisera” fostret i ett sätt att frånga bilden av abort som mord. Genom att beskriva kvinnan som gravid, men inte nämna fostret, legitimeras bilden av att det är kvinnans val att besluta över sin kropp. Hon är en moder först när hon beslutat att hon vill vara det. Fram till dess är hon gravid och har själv makten att bestämma om det är något hon vill fortsätta eller avsluta.

Abortmotståndare använder även de termen gravida kvinnor, men även benämningen av dem som mödrar och stärker därmed gestaltningen av kvinnans ideal som moder, att hon har ett ansvar för det barn hon bär på. Detta visar på en betydande skillnad mellan hur abortmotståndare och abortförespråkare ser på den gravida kvinnan. Vilka ord som används för att beskriva gravida kvinnor blir på så vis en viktig del av hur abortfrågan gestaltas och hur de ramverk som används utformas, något Bilewicz m.fl. (2017) menar påverkas av skribentens åsikt i abortfrågan (Bilewicz m.fl., 2017, s. 256, 260). Abortförespråkare stärker gestaltningen av abortfrågan som kvinnans val att själv besluta och det åttonde tillägget som något som gör att gravida kvinnor lever under andra regler jämfört med andra medborgare. Abortmotståndare stärker gestaltningen av abort som något dåligt och det ofödda barnets rätt till liv genom att gestalta idealbilden av kvinnor som sammankopplade med fostret. Däremot visar inte analysen, vilket syntes i tidigare forskning, att kvinnor som gjort abort beskrivits som exempelvis ”hjärtlösa” eller ”mördare” av abortmotståndare, vilket Kumar m.fl. (2009) menar är ett sätt att etikettera kvinnor som gjort abort för att gestalta abort som omoraliskt (Kumar m.fl., 2009, s. 629–630). En förklaring till detta kan vara att abortmotståndare fokuserar på att abort även skadar kvinnor, och därför väljer att även positionera gravida kvinnor som offer för abort.

6 Slutsatser och avslutande diskussion

Att abortfrågan i Irland är ett ämne som berör och väcker känslor är tydligt. Det är en fråga med flera perspektiv vilket gör att ämnet kan gestaltas på flera olika sätt, och på så vis skapa olika inramningseffekter beroende på gestaltningen. Studien har visat på hur skribenter i abortdebatten tenderar att gestalta abortfrågan som samhällets ansvar att antingen värna kvinnan eller det ofödda barnet. I dagens Europa, där många länder går emot strängare abortlagstiftning och kvinnors möjlighet till abort blir allt mer begränsad, blir Irland en trendbrytare. Folkomröstningen 2018 visade att irländare ansåg att den gravida kvinnans rätt att själv besluta om sin kropp och graviditet var viktigare än det ofödda barnet/fostrets rätt till liv, vilket tydligt visade att det irländska folkets syn på abort förändrats. Fostrets rätt till liv, som en majoritet av irländare röstade för 1983, röstades bort av en majoritet av den irländska befolkningen 35 år senare. Ett tecken på att kvinnors rätt till att besluta över sitt eget liv vägde tyngst. Hur resultatet förändrar kvinnors möjlighet till att göra abort återstår att se, samt vilka effekter Irlands omvändning får i övriga Europa. Kanske kommer Irland ses som ett föregångsland, eller kanske får det en motsatt effekt.

I likhet med tidigare forskning av Mustonen m.fl. (2017) visar studien på att abortfrågan ges vissa perspektiv och inramningar och därför inte presenteras på ett objektiva sätt i den media som här undersökts (Mustonen m.fl., 2017, s. 10). Genom att gestalta abortfrågan med olika perspektiv och ramar skapas inramningseffekter som påverkar läsares uppfattning och attityd till abort. Studien visar att abortfrågan, av både abortförespråkare och abortmotståndare, gestaltats som en fråga om samhällets ansvar, men på olika sätt. Abortförespråkare gestaltar abortfrågan som samhällets ansvar att värna kvinnors rättigheter där de menar att det åttonde tillägget innebär fara för kvinnor och tvingar dem att utsätta sig för fara när de söker andra vägar för att avbryta graviditeten. Abortmotståndare gestaltar istället abortfrågan som samhällets ansvar i att skydda de ofödda barnen, att deras rätt till liv är hotad.

Precis som Kumar (2013) lyfter visar studien på att abortmotståndare gestaltar kvinnan som ett ideal (Kumar, 2013, s. 329), där kvinna-moder-barn hör ihop, vilket stärker stigmatiseringen av kvinnor som väljer abort. Abortförespråkare bryter mot denna idealbild genom att gestalta abortfrågan som kvinnans val och rätt att själv besluta om hon vill/kan behålla barnet. Stigmatiseringen av abort stärks även fortsatt av att abortmotståndare mänskliggör fostret för att gestalta abort som mord på ofödda barn. Även om gravida kvinnor som gjort abort inte etiketteras som ”mördare” stärker gestaltningen av det ofödda barnet som en människa abort

som ett mord. Studiens resultat kan ses som en indikation på att det finns en polarisering i debatten mellan kvinna och foster, samt att abortmotståndare kan ses minska polariseringen genom att gestalta abort som ett hot mot både kvinna och barn. På så vis minskar de konflikten mellan dessa två och gestaltar abort som ett hot mot båda sidor. Studien visar även på hur abortmotståndares gestaltning av abortfrågan till stor del kan ses stärka stigmatiseringen av abort, något abortmotståndare ses motverka. Folkomröstningens utgång kan ses som en indikation på att abortförespråkares agerande för en minskad stigmatisering av abort har gett resultat genom gestaltningen av abort som ett komplext val med flera perspektiv, samt distanseringen av den gravida kvinnan från fostret som ett liv. En legalisering av abort i Irland kan ses vara ett viktigt steg för att minska stigma kring abort, där kvinnor inte kan anklagas begå en olaglig handling. Däremot är det möjligt att stigmatiseringen genom förmänsklighandet av fostret kommer leva kvar i abortdebatten även efter Irlands legaliserande. Irlands legalisering av abort innebär inte ett slut för abortdebatten, utan ger nya ramar för hur abortfrågan kan gestaltas.

6.1 Studiens begränsningar & förslag på vidare forskning

Eftersom materialet för studien bygger på artiklar från två irländska tidningar, och som publicerades under en period av 11 veckor, kan studien inte sägas tala för hela den irländska abortdebatten. För detta krävs en mer omfattande studie, där hela abortdebatten i Irland studeras (större tidsspann, flera källor), för att på ett bredare plan klargöra hur abortfrågan gestaltats. Däremot kan studien argumenteras ha belyst några av de viktigaste gestaltningarna av abortfrågan. Studien har belyst en del av abortdebatten, men vidare forskning krävs för att klargöra hur abortfrågan gestaltats inför folkomröstningen. Eftersom många av Europas länder allt mer begränsar abortmöjligheten är gestaltningen av abort ett viktigt område att studera för att skapa en djupare förståelse för de förändringar som sker kring kvinnors möjlighet till abort. Förslagsvis kan en jämförande studie där debatten på Irland jämförs med länder som går i motsatt riktning (exempelvis Polen) för att skapa en djupare förståelse för hur gestaltningen av abortfrågan både kan ses spegla, och påverka, attityder kring abort. En annan faktor som begränsar debatten är bristen på forskning där abortförespråkare i media studerats, eftersom tidigare forskning främst fokuserat på att studera abortmotståndare. Studien har visat på hur abortförespråkares gestaltning kan ses vara ett försök att bryta stigmatiseringen som abortmotståndares gestaltning stärker. För att skapa en djupare förståelse för abortmotståndare

bidar till ett minskat stigma i debatten för att vidare kunna förklara abortfrågans utveckling i samhället, från stigmatiserat till en mänsklig rättighet, krävs vidare forskning.

Denna studie har gett en inblick i den irländska abortdebatten genom att besvara frågan om hur abortförespråkare och abortmotståndare gestaltat abortfrågan i debattartiklar inför folkomröstningen 2018. Studien blir därmed ett steg i en fördjupad förståelse för hur abortfrågan kan gestaltas på olika sätt, genom olika perspektiv, beroende på vad (vilka inramningseffekter) skribenten vill förmedla.

Referenslista

- Ascough, K. (2018, april 22). We must vote No to protect our children. *Irish Independent*. Hämtad från <https://www.independent.ie/opinion/comment/we-must-vote-no-to-protect-our-children-36830716.html>
- Bacik, I. (2013). The Irish Constitution and Gender Politics: Developments in the Law on Abortion. *Irish Political Studies*, 28(3), 380–398.
<https://doi.org/10.1080/07907184.2013.823085>
- Bardon, S. (u.å.). Abortion: The Facts. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/news/politics/abortion-referendum/abortion-facts>
- Bilewicz, M., Mikołajczak, G., & Babińska, M. (2017). Speaking about the preborn. How specific terms used in the abortion debate reflect attitudes and (de)mentalization. *Personality and Individual Differences*, 111, 256–262.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.02.018>
- Binchy, W. (2018, mars 14). Supreme Court has given us a clear choice in abortion referendum. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/supreme-court-has-given-us-a-clear-choice-in-abortion-referendum-1.3424134>
- Bohan, C. (2018, maj 26). It's Yes: Ireland has voted to repeal the Eighth Amendment. *TheJournal.Ie*. Hämtad från <http://www.thejournal.ie/yes-ireland-votes-to-repeal-eighth-amendment-4034416-May2018/>
- Breen, N. (2018, maj 22). You don't have to agree with abortion to vote "Yes" to repeal the 8th. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/you-don-t-have-to-agree-with-abortion-to-vote-yes-to-repeal-the-8th-1.3503219>
- Bulman, M. (2018, maj 24). Irish people from around the world are travelling back home to vote in the abortion referendum. *The Independent*. Hämtad från <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/irish-people-from-around-the-world-are-travelling-back-to-their-home-country-a8367451.html>

- Burrell, C., & Griffiths, M. (2017). Changes in the abortion legislation in Ireland: *The Protection of Life During Pregnancy Act 2013*. *BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*, 124(8), 1217–1217. <https://doi.org/10.1111/1471-0528.14459>
- Callan, O. (2018, maj 23). Oliver Callan: To vote No is a special kind of unfairness. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/oliver-callan-to-vote-no-is-a-special-kind-of-unfairness-1.3504484>
- Carroll, A. (2018, april 18). Anti-abortion campaigners dodging the real question. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/anti-abortion-campaigners-dodging-the-real-question-1.3464698>
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). Framing Theory. *Annual Review of Political Science*, 10(1), 103–126. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054>
- Citizens information. (2018, december 24). Abortion information - the law. Hämtad 10 november 2018, från http://www.citizensinformation.ie/en/health/health_services/women_s_health/abortion_information_the_law.html
- Citizens information. (2019, januari 2). Abortion services. Hämtad 03 januari 2019, från http://www.citizensinformation.ie/en/health/health_services/women_s_health/abortion_services.html
- Conti, J. A., & Cahill, E. (2017). Abortion in the media: *Current Opinion in Obstetrics and Gynecology*, 1. <https://doi.org/10.1097/GCO.0000000000000412>
- Dahlqvist, A. (2012). *I det tysta: resor på Europas abortmarknad*. Stockholm: Atlas.
- Department of Health. (2018). *NOTIFICATIONS IN ACCORDANCE WITH SECTION 20 OF THE PROTECTION OF LIFE DURING PREGNANCY ACT 2013 ANNUAL REPORT 2017* (s. 3). Hämtad från <https://health.gov.ie/wp-content/uploads/2018/06/PLDP-Annual-Report-2017.pdf>
- Entman, R. M. (2007). Framing Bias: Media in the Distribution of Power. *Journal of Communication*, 57(1), 163–173. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2006.00336.x>

- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Femte upplagan). Stockholm: Wolters Kluwer.
- euro|topics. (u.å.-a). The Irish Independent. Hämtad 04 december 2018, från <https://www.eurotopics.net/en/148637/the-irish-independent>
- euro|topics. (u.å.-b). The Irish Times. Hämtad 04 december 2018, från <https://www.eurotopics.net/en/148823/the-irish-times>
- European Court of Human Rights. (2010, december 16). CASE OF A, B AND C v. IRELAND. European Court of Human Rights. Hämtad från <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfawebsitemedia/ourrolesandpolicies/internationallaw/echr-a-b-and-c-vs-ireland-2010.pdf>
- Evans, B., & O'Brien, E. (2015). The Cairns abortion trial: Language, deviance, and the 'spoiled identity'. *Journal of Sociology*, 51(3), 755–768. <https://doi.org/10.1177/1440783314536794>
- Feltham-King, T., & Macleod, C. (2015). Gender, abortion and substantive representation in the South African newsprint media. *Women's Studies International Forum*, 51, 10–18. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2015.04.001>
- Field, L. (2018). The abortion referendum of 2018 and a timeline of abortion politics in Ireland to date. *Irish Political Studies*, 33(4), 608–628. <https://doi.org/10.1080/07907184.2018.1500461>
- Finegan, T. (2018, maj 20). Abortion becomes weapon of discrimination against disabled. *Irish Independent*. Hämtad från <https://www.independent.ie/opinion/comment/abortion-becomes-weapon-of-discrimination-against-disabled-36926418.html>
- Goffman, E. (2011). *Stigma: den avvikandes roll och identitet* (3. uppl.). Stockholm: Norstedt.
- Grace, W. (2018, maj 6). "A No vote is our opportunity to do better for women and babies". *Irish Independent*. Hämtad från <https://www.independent.ie/opinion/comment/a-no-vote-is-our-opportunity-to-do-better-for-women-and-babies-36878030.html>

- Harris, K. (2017, februari 14). No woman should be told she can't make decisions about her own body. When women's rights are under attack, we fight back. [Twitter]. Hämtad 28 november 2018, från <https://twitter.com/kamalaharris/status/831613559297736705>
- Institute of International and European Affairs (Dublin). (2009). *Lisbon: the Irish guarantees explained*. Dublin: Institute of International and European Affairs.
- Jones, K., & Chaloner, C. (2007). Ethics of abortion: the arguments for and against. *Nursing Standard*, 21(37), 45–48.
- Kozłowska, I., Béland, D., & Lecours, A. (2016). Nationalism, religion, and abortion policy in four Catholic societies: Nationalism, religion, and abortion policy. *Nations and Nationalism*, 22(4), 824–844. <https://doi.org/10.1111/nana.12157>
- Kumar, A. (2013). Everything Is Not Abortion Stigma. *Women's Health Issues*, 23(6), 329–331. <https://doi.org/10.1016/j.whi.2013.09.001>
- Kumar, A., Hessini, L., & Mitchell, E. M. H. (2009). Conceptualising abortion stigma. *Culture, Health & Sexuality*, 11(6), 625–639. <https://doi.org/10.1080/13691050902842741>
- Ledin, J., & Moberg, U. (2010). Textanalytisk metod. I M. Ekström & L. Larsson (Red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap* (s. 153–177). Lund: Studentlitteratur.
- Macleod, C. I., & Feltham-King, T. (2012). Representations of the subject 'woman' and the politics of abortion: an analysis of South African newspaper articles from 1978 to 2005. *Culture, Health & Sexuality*, 14(7), 737–752. <https://doi.org/10.1080/13691058.2012.685760>
- Marie Stopes UK. (u.å.). How much does an Abortion Cost in the UK? Hämtad 18 november 2018, från <https://www.mariestopes.ie/abortion-care/how-much-does-an-abortion-cost/>
- Martin, A. E. (2018, maj 22). Eighth Amendment is a declaration of tenderness at heart of the Constitution. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/eighth-amendment-is-a-declaration-of-tenderness-at-heart-of-the-constitution-1.3503105>

- McDonnell, O., & Murphy, P. (2018). Mediating abortion politics in Ireland: media framing of the death of Savita Halappanavar. *Critical Discourse Studies*, 1–20.
<https://doi.org/10.1080/17405904.2018.1521858>
- McGee, H. (2018, maj 26). How the Yes and No sides won and lost the abortion referendum. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/news/politics/how-the-yes-and-no-sides-won-and-lost-the-abortion-referendum-1.3509924>
- Mother and baby – Ireland’s 8th Amendment. (u.å.). Hämtad 27 november 2018, från <https://loveboth.ie/about/>
- Murray, C. (2016). The Protection of Life During Pregnancy Act 2013: Suicide, Dignity and the Irish Discourse on Abortion. *Social & Legal Studies*, 25(6), 667–698.
<https://doi.org/10.1177/0964663916668246>
- Mustonen, A.-M., Paakkonen, T., Ryökäs, E., & Nieminen, P. (2017). Abortion debates in Finland and the Republic of Ireland: textual analysis of experiential thinking and argumentation in parliamentary and layperson discussions. *Reproductive Health*, 14(1). <https://doi.org/10.1186/s12978-017-0418-y>
- NewsBrands Ireland. (u.å.). Circulation. Hämtad 10 november 2018, från <http://newsbrandsireland.ie/data-centre/circulation/>
- O’Brien, B. (2018, maj 24). Breda O’Brien: If you vote for choice you are facilitating abortions. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/breda-o-brien-if-you-vote-for-choice-you-are-facilitating-abortion-1.3505850>
- O’Ferrall, F. (2018, maj 8). Churches’ stance against abortion is ‘virtue signalling’. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/churches-stance-against-abortion-is-virtue-signalling-1.3486855>
- Purcell, C., Hilton, S., & McDaid, L. (2014). The stigmatisation of abortion: a qualitative analysis of print media in Great Britain in 2010. *Culture, Health & Sexuality*, 16(9), 1141–1155. <https://doi.org/10.1080/13691058.2014.937463>
- Quinlan, S. (2012). The Lisbon Experience in Ireland: ‘No’ in 2008 but ‘Yes’ in 2009 – How and Why? *Irish Political Studies*, 27(1), 139–153.
<https://doi.org/10.1080/07907184.2012.636185>

- Rohlinger, D. A. (2006). Friends and Foes: Media, Politics, and Tactics in the Abortion War. *Social Problems*, 53(4), 537–561. <https://doi.org/10.1525/sp.2006.53.4.537>
- Saurette, P., & Gordon, K. (2013). Arguing Abortion: The New Anti-Abortion Discourse in Canada. *Canadian Journal of Political Science*, 46(01), 157–185. <https://doi.org/10.1017/S0008423913000176>
- Sheldon, S. (2018). Empowerment and Privacy? Home Use of Abortion Pills in the Republic of Ireland. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 43(4), 823–849. <https://doi.org/10.1086/696625>
- Sisson, G., Herold, S., & Woodruff, K. (2017). “The stakes are so high”: interviews with progressive journalists reporting on abortion. *Contraception*, 96(6), 395–400. <https://doi.org/10.1016/j.contraception.2017.08.005>
- Smyth, L. (1998). Narratives of Irishness and the Problem of Abortion: The X Case 1992. *Feminist Review*, 60(1), 61–83. <https://doi.org/10.1080/014177898339398>
- Snead, C. (2018, april 13). Abortion in the US: Actually, its laws are among the world’s most permissive. *The Irish Times*. Hämtad från <https://www.irishtimes.com/opinion/abortion-in-the-us-actually-its-laws-are-among-the-world-s-most-permissive-1.3459718>
- Strömbäck, J. (2009). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation* (1. uppl.). Stockholm: SNS förlag.
- Sutton, B., & Borland, E. (2013). Framing Abortion Rights in Argentina’s Encuentros Nacionales de Mujeres. *Feminist Studies*, 39(1), 194–234.
- Svensson, A. H. (2017, mars 18). Aborträtten i Europa – land för land. *Svt Nyheter*. Hämtad från <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/abortratten-i-europa-land-for-land>
- Varadkar, L. (2018, maj 20). Make a positive change to help the women of Ireland. *Irish Independent*. Hämtad från <https://www.independent.ie/opinion/comment/make-a-positive-change-to-help-the-women-of-ireland-36926436.html>
- Watt, D. H. (2018, maj 22). Human beings are equal in their basic interests and their basic human rights. *The Irish Times*. Hämtad från

<https://www.irishtimes.com/opinion/human-beings-are-equal-in-their-basic-interests-and-their-basic-human-rights-1.3504163>

Who We Are. (u.å.). Hämtad 27 november 2018, från <https://www.togetherforyes.ie/about-us/who-we-are/>

